

Pracownia Śląska

ODBITKA TYMCZASOWA,

212884

SEJM ŚLĄSKI

Druk nr. **I** A

TYMCZASOWY

REGULAMIN

OBRAD

SEJMU ŚLĄSKIEGO

**KATOWICE,
D. 13. PAŹDZIERNIKA 1922 R.**

Czcionkami i drukiem „Gońca Śląskiego” w Katowicach.

1947/18/163

-SL 601a

212884

I

L. Sikora.
tańce, pow. Pszczyno
31.12.63r. 5.

Art. 1.

Regulamin niniejszy obowiązuje
aż do chwili uchwalenia przez Sejm o-
statecznego Regulaminu Sejmowego.

Zakres.

Art. 2.

Obrady Sejmu otwiera najstarszy
wiekiem poseł narodowości polskiej
(senjor), który zaprasza z pomiędzy
posłów najmłodszych wiekiem dwóch
sekretarzy. Senjor i tymczasowi se-
kretarze urzędują aż do obioru Mar-
szałka i pozostałych członków Prezy-
djum Sejmu.

twarcie Sejmu

Art. 3.

Po przyjęciu tymczasowego regu-
laminu i ustaleniu swego osobistego
składu, Sejm przystąpi do wyboru
Prezydjum.

Art. 4.

Obradami Sejmu kieruje Marszałek
lub jego zastępca przy pomocy naj-
mniej 2 sekretarzy. Posiedzenia Sej-

**Posiedzenia.
Prezydjum
urzędujące.**

mu są jawne, o ile Sejm sam nie uchwali tajności posiedzenia, co może uczynić na żądanie Prezydium Rządu albo 12 posłów, decydując o tem bez rozpraw po usunięciu publiczności i wysłuchaniu motywów żądania. Na tajnem posiedzeniu Sejm nie może głosować nad żadną ustawą.

Art. 5.

Językiem rozpraw Sejmu jest język polski.

Prezydium Sejmu oraz prezydium komisji urzędują wyłącznie w języku polskim. Zwracanie się posłów do plenum Prezydium Sejmu lub prezydów komisji odbywa się w języku polskim.

W granicach postanowienia art. 138 Konwencji Genewskiej podczas rozpraw ustnych czy to w plenum, czy w komisjach dopuszczalny jest język niemiecki.

Art. 6.

Posiedzenia odbywają się w zasadzie w dniu powszednie w czasie oznaczonym przez Prezydium albo osobną uchwałą Sejmu.

Art. 7.

Sejm wybiera Marszałka bezwzględną większością głosów w tajnem głosowaniu. O ile w pierwszym głosowaniu żaden kandydat nie uzyska większości głosów obecnych posłów, następuje wybór ściślejszy pomiędzy dwoma kandydatami, którzy osiągną największą liczbę głosów. W razie równości głosów rozstrzyga los. Białe kartki oddane przy wyborach nie liczą się.

Prezydium Sejmu
i Kancelarja.

Wybrany natychmiast obejmuje czynności swoje.

Art. 8.

Czterech zastępców Marszałka, a następnie sześciu sekretarzy wybiera Sejm w tajnem głosowaniu.

Art. 9.

Natychmiast po wyborze Prezydium Marszałek zawiadomi Prezydenta Ministrów i Wojewodę o ukonstytuowaniu się Sejmu.

Art. 10.

Utrzymanie porządku na sali i w gmachu oraz wszystkie czynności biu-

rowe związane z działalnością Sejmu, należą do Kancelarji Sejmowej, utworzonej przez Rząd, a z chwilą ukonstytuowania się Sejmu podlegającej wyłącznie Prezydjum Sejmu, które wyznaczy kierownika tej Kancelarji.

Art. 11.

Porządek dzienny

Porządek dzienny każdego posiedzenia ustala Marszałek i przedstawia Sejmowi do zatwierdzenia, względnie zmiany.

Art. 12.

Przed wyborem Marszałka mogą być dyskutowane i rozstrzygane tylko sprawy, dotyczące formalnej strony obrad oraz składu osobistego Sejmu.

Art. 13.

Poza porządkiem dziennym może być przez Marszałka udzielony głos tylko:

- po 1) w sprawie formalnej,
- po 2) przy końcu posiedzenia lub po wyczerpaniu dyskusji dla faktycznego sprostowania i

po 3) przed porządkiem dziennym do złożenia oświadczenia osobistego.

Art. 14.

Do prawomocności uchwał i wyborów konieczna jest obecność w sali posiedzeń przynajmniej 20 posłów.

Art. 15.

Przedmiotem porządku dziennego obrad może być tylko na piśmie złożony:

- a) wniosek Rządu. Wojewody z upoważnienia Rządu lub Rady Wojewódzkiej,
- b) wniosek komisji sejmowej, ewentualnie większości lub mniejszości komisji lub
- c) wniosek posła.

Art. 16.

Wniosek poselski może być przyjęty do porządku dziennego, gdy jest podpisywany przez co najmniej 5 posłów. Wniosek podpisany przez mniej, niż 5 posłów Marszałek może odczytać

Sejmowi dla uzyskania mu dostatecznego poparcia.

Art. 17.

Posłowie, chcący przemawiać do wniosku, będącego na porządku dziennym, zapisują się u sekretarza, prowadzącego listę mówców, zgłaszając jednocześnie, czy będą mówili „za“, czy „przeciw“ wnioskowi. Posła wnioskującego poprawkę uważa się za przemawiającego przeciw wnioskowi głównemu.

Art. 18.

Przed otwarciem rozprawy Marszałek zarządza odczytanie listy mówców „za“ i „przeciw“. Mówca, na którego przyszła kolej mówienia może głos swój odstąpić innemu posłowi już zapisanemu, wszakże nie takiemu, który w danej sprawie już dwukrotnie przemawiał, albo z innym mówcą głos swój zamienić. Jeżeli zaś mówca, na którego przyszła, nie jest obecny, traci głos.

Art. 19.

Po sprawozdawcy, względnie wnioskodawcy, Marszałek udziela kolejno głosu zapisanym „za“ i „przeciw“, zaczynając od głosu „przeciw“. Ostatni głos ma zawsze wnioskodawca, względnie referent; wolno im zabierać głos po każdej ze zgłoszonych poprawek.

Art. 20.

Wszyscy mówcy, zabierający głos do punktu porządku dziennego, mówią z mównicy, zwracając się do Sejmu. Żadnej mowy nie wolno czytać. Zakaz ten nie dotyczy przedstawicieli Rządu i sprawozdawców komisji. Posłom narodowości niemieckiej wolno odczytać mowy wygłaszane w języku polskim za poprzedniemi opowiedzeniem się Marszałkowi.

Za zgodą Marszałka mówca może odczytać dokumenty lub akty, na których wywód opiera.

Art. 21.

Żadnemu mówcy w dyskusji nad tym samym wnioskiem, tą samą czę-

ścią wniosku lub poprawką nie wolno zabierać głosu do wniosku więcej niż dwa razy, przyczem Marszałek może ograniczyć czas trwania drugiego przemówienia tego samego mówcy do pięciu minut. W dyskusji nad poprawką Marszałek może zapowiedzieć, że dwukrotnie temu samemu mówcy głosu nie udzieli.

Art. 22.

Przedstawicielowi Rządu, Rady Wojewódzkiej lub Wojewody, przemawiającemu w tym charakterze, Marszałek powinien udzielić głosu poza kolejną i bez ograniczeń.

Art. 23.

Jeżeli liczba mówców przekracza 6, Marszałek ma prawo po szóstej przemowie zarządzić wybór mówców generalnych „za” i „przeciw”. Jeśli liczba mówców przekracza 8, Marszałek jest obowiązany taki wybór zarządzić, o ile Sejm nie uchwali, że pragnie wysłuchać dalszych mówców. Gdyby zapisani mówcy nie mogli wybrać mówców generalnych, wyznaczy ich Marszałek z pomiędzy zapisanych.

Art. 24.

Po wysłuchaniu czterech mówców „za“ Marszałek może ograniczyć czas trwania dalszych przemówień według swego uznania zależnie od ważności sprawy i stanu dyskusji, nie dalej jednak, niż do pięciu minut.

Art. 25.

Przemówienie posła, trwające dłużej, niż godzinę, Marszałek ma prawo ograniczyć do oznaczonego przez siebie terminu.

Art. 26.

W czasie rozprawy mogą być zgłaszane poprawki do wniosków w ten sam sposób, co i wnioski samodzielne. Marszałek poddaje je pod dyskusję w czasie, który uzna za stosowny; poprawki muszą być głosowane przed wnioskiem głównym. Poprawka, do której zgłoszono poprawki jest traktowana, jak wniosek główny.

Art. 27.

Poprawki mogą być jedynie zgłaszane w trojakiej formie:

- a) „wykreślenie“,
- b) „dopisanie“ albo
- c) „zastąpienie“ określonych wyrazów.

Art. 28.

Po wyczerpaniu listy mówców, wzgl. po przemówieniach mówców generalnych, oraz po ostatniem słowie sprawozdawcy, względnie wnioskodawcy, Marszałek oznajmia, że przystępuje do głosowania, poczem już nikomu głos do rozpraw nad przedmiotem udzielony być nie może.

Art. 29.

O głos poza porządkiem dziennym należy zgłaszać się na piśmie u sekretarza, prowadzącego listę mówców, wszakże w razie nagłej konieczności, albo dla postawienia w paru słowach wniosku formalnego wolno prosić o głos poza porządkiem dziennym i stawiać wniosek formalny ustnie i z miejsca. Wolno też poza porządkiem dziennym z miejsca przemawiać. Mówcy, zabierającemu głos poza porządkiem dziennym, wolno przemawiać najwyżej przez pięć minut.

Art. 30.

Wnioski formalne mogą być:

- a) o zamknięciu listy mówców,
- b) o zamknięcie dyskusji,
- c) o przejście do porządku dziennego,
- d) o przerwanie dyskusji,
- e) o odesłanie do Komisji,
- f) o odroczenie dyskusji,
- g) o głosowanie bez dyskusji,
- h) o głosowanie w całości en bloc,
- i) o zmianę porządku dziennego,
- k) do prowadzenia obrad,
- l) o przywołanie do porządku.

Art. 31.

Na żądanie Marszałka wniosek formalny musi być podany na piśmie.

Art. 32.

Wniosek formalny Marszałek może poddać Sejmowi do rozstrzygnięcia w chwili przez siebie za stosowną uznanej, nie później wszakże, niż po ukończeniu rozpraw nad wnioskiem, będącym na porządku dziennym, w przed jego głosowaniem.

Art. 33.

Sejm rozstrzyga o postawionym wniosku formalnym bez rozpraw po wysłuchaniu wnioskodawcy, ewentualnie jednego mówcy „przeciw“ oraz jednego „za“. Wniosek formalny raz odrzucony nie może być w ciągu tej samej rozprawy stawiany ponownie.

Art. 34.

Wniosek o zamknięcie listy mówców i dyskusji poddaje Marszałek pod głosowanie zaraz po ukończeniu przemówienia, w ciągu którego został zgłoszony.

Art. 35.

Wnioski nagłe.

Sejm może uchwalić nagłość dla danego wniosku na żądanie Rządu, Rady Wojewódzkiej, albo na wniosek 8-miu posłów. Żądanie nagłości winno być przedstawione Marszałkowi na piśmie wraz z załączeniem motywów.

Art. 36.

Sejm decyduje o nagłości po wyczerpaniu porządku dziennego, przed

uchwaleniem porządku dziennego następnego posiedzenia, po wysłuchaniu nie więcej niż jednego przemówienia za nagłością i jednego przeciw.

Art. 37.

Marszałek jest jedynym stróżem prawidłowości obrad i jedynym upoważnianym do wykładni niniejszego regulaminu. W sprawach, dotyczących sposobu prowadzenia, nie wskazanego wyraźnie w regulaminie, Marszałek sam rozstrzyga ostatecznie.

Art. 38.

Projekty ustaw podlegają trzem czytaniom, z których pierwsze i trzecie otwiera rozprawy nad całością ustawy, drugie nad jej szczegółami.

Ustawy.

Art. 39.

Po pierwszym czytaniu ustawy, która musi być najmniej na 48 godzin przed postawieniem jej na porządku dziennym doręczona posłom na piśmie lub w druku, następuje albo odrzuce-

nie ustawy, albo przesłanie jej do określonej komisji bez rozpraw co do szczegółów ustawy.

Art. 40.

Drugie czytanie stanowi wniosek komisji o odrzucenie lub przyjęcie ustawy w brzmieniu proponowanem. Sprawozdanie komisji musi być doręczone posłom na piśmie lub w druku 48 godzin przed rozprawą szczegółową. Sejm może po drugim czytaniu odesłać ustawę ponownie do tej samej lub innej komisji.

Art. 41.

Z reguły może się odbyć drugie czytanie dopiero 48 godzin po pierwszym, o trzecie 48 godzin po drugim. Wyjątek od tej zasady wtedy tylko jest dopuszczalny, gdy odnośny wniosek nie wywoła sprzeciwu w pierwszym wypadku przynajmniej 3, w drugim przynajmniej 9 posłów.

Art. 42.

Sejm może na wniosek poparty

przez 8 posłów uchwalić następujące skrócenia postępowania formalnego:

- a) uwolnienie wniosku lub sprawozdania Komisji od potrzeby przedłożenia piśmiennego,
- b) dopuszczenie natychmiastowej rozprawy bez odesłania do komisji,
- c) dopuszczenie rozprawy zaraz po rozdaniu drukowanego sprawozdania komisji,
- d) wyznaczenie komisji terminu do przedłożenia sprawozdania.

Art. 43.

Projekt ustawy lub treści ustawodawczej, odrzucony przez Izbę nie może być powtórzony w kadencji, w której został odrzucony.

Art. 44.

Interpelacje skierowane do Rządu, winny być podpisane przynajmniej przez 7 członków Sejmu. Po otrzymaniu interpelacji Marszałek komunikuje je Wojewodzie, względnie Radzie Wojewódzkiej z zapytaniem, kie-

Interpelacje.

dy zechce udzielić wyjaśnień. Po otrzymaniu odpowiedzi, a w każdym razie nie później niż po upływie 3 tygodni, Marszałek umieszcza interpelację na porządku dziennym i do uzasadnienia interpelacji udziela głosu interpelantowi. Po udzieleniu lub odmówieniu odpowiedzi przez Rząd względnie Radę Wojewódzką, Marszałek na wniosek otwiera dyskusję o ile wniosek ten znajdzie poparcie co najmniej 13 posłów..

Interpelujący ma prawo uzasadnienia interpelacji za poparciem 7 posłów.

Odpowiedź na interpelację może być udzielona na piśmie, jeśli interpelant na to wyraża z góry swą zgodę.

Sejm przyjmuje odpowiedź do wiadomości, lub jej nie przyjmuje.

Art. 45.

Głosowanie.

Głosowanie odbywa się przez powstanie z miejsc. Jeżeli jeden z członków urzędującego Prezydium wynik głosowania podda w wątpliwość, to Marszałek zarządza obliczenie głosów przez sekretarzy i oznajmia wynik głosowania.

Art. 46.

Wnioski o głosowanie imienne wymagają poparcia przynajmniej przez 10 posłów, wyrażonego przez powstanie lub na piśmie, i winny być zgłaszane przy zamknięciu dyskusji przed wezwaniem do głosowania. Imienne głosowanie odbywa się w sposób następujący: Marszałek wzywa posłów do zajęcia miejsc. Sekretarz odczytuje według alfabety nazwiska posłów, a wywołany poseł odpowiada „tak” lub „nie” lub „wstrzymuję się”. Sekretarze obliczają głosy, a Marszałek obwieszcza wynik głosowania. Nazwiska głosujących posłów, oraz jak głosowali umieszcza się w stenogramie.

Art. 47.

Głosowanie tajne poza wyborami jest niedopuszczalne.

Art. 48.

Nie wolno wyrażać aplauzów przez klaskanie w ręce.

Komisje.**Art. 49.**

Celem przygotowania przedmiotów obrad sejmowych ustanawia komisje: stałe dla pewnych rodzajów spraw na czas sesji sejmowej i specjalne dla spraw poszczególnych. Komisje mają się składać z 9, 7 albo 5 posłów, wybranych wedle klucza, odpowiadającego sile liczebnej grup poselskich.

Art. 50.

Komisje wybierają przewodniczącego, jego zastępcę, sekretarza oraz sprawozdawców, protokołują swoje obrady i sprawozdania składają Sejmowi na piśmie lub ustnie według uchwały Sejmu. (Art. 44 lit. a).

Art. 51.

Zebrania Komisji są prawomocne w obecności połowy członków i uchwalają zwykłą większością głosów. Regulamin sejmowy obowiązuje odpowiednio i komisje.

Art. 52.

Na zebraniach komisji mogą być obecni bez prawa głosu także posłowie

do niej nie wybrani. Marszałek lub wyznaczony przezeń zastępca i przedstawiciele Rządu mogą brać udział w obradach komisji bez prawa głosowania. W razie potrzeby komisja może uchwalić tajność obrad z wykluczeniem posłów, nie będących jej członkami.

Art. 53.

Jeżeli członek komisji nie może uczestniczyć w posiedzeniu i musi być zastąpiony przez innego członka, wówczas prezes klubu donosi nazwisko zastępcy na piśmie kancelarji sejmowej. Przewodniczący komisji przed rozpoczęciem obrad na każdym posiedzeniu komunikuje komisji zaszłe w jej składzie zmiany.

Art. 54.

Komisje mają prawo wzywać na swe posiedzenia posłów oraz przedstawicieli władz rządowych i rzeczoznawców z głosem doradczym.

Art. 55.

Wybrane przez Sejm specjalne komisje mają prawo w razie potrzeby

wzywać świadków, rzeczoznawców i udawać się na miejsce, w którym wypadek lub przedmiot uchwalonego dochodzenia się znajduje.

Art. 56.

Obywatele mają prawo wysyłania petycji do Sejmu, który po załatwieniu daje petentom odpowiedź przez kancelarię sejmową.

Art. 57.

Prawa i obowiązki posłów.

Posłowie są obowiązani brać udział we wszystkich obradach i pracach Sejmu, a także przyjmować wybór do komisji lub jakiejkolwiek innej funkcji przez Sejm im w zakresie jego prac powierzonej, poseł ma jednak prawo żądać zwolnienia do wyboru, jeśli już do dwóch komisji został wybrany, albo z innych ważnych i uzasadnionych powodów, o czem Sejm bez rozprawy rozstrzyga.

Art. 58.

Urlopu do dni 14 udziela Marszałek, który podaje to do wiadomości

Sejmu. Urlopu na czas dłuższy może udzielić tylko Sejm bez rozprawy.

W razie choroby poseł ma obowiązek bezzwłocznie usprawiedliwić swą nieobecność przed Marszałkiem, który podaje to do wiadomości Sejmu.

Art. 59.

Nieusprawiedliwiona nieobecność w Sejmie, trwająca dłużej niż przez trzy plenarne posiedzenia z rzędu, pociąga za sobą utratę tej części ryczałtu i dodatku drożynianego, który przypada na cały czas nieusprawiedliwionej nieobecności.

Art. 60.

Posłowie otrzymują zwrot kosztów o wysokości djeł poselskich posłów do Sejmu Ustawodawczego z góry i wolny od wszelkiego zajęcia i to przez 2 miesiące i w markach polskich.

Przed upływem 2-miesięcznego czasu posłowie postanowi Sejm o sposobie i wysokości wynagrodzenia posłów.

Posłom nie wolno zrzec się prawa poboru ryczałtu i dodatku.

Marszałek pobiera ryczałt i dodatek w podwójnej wysokości.

Posłowie zasiadający w Sejmie lub w Senacie Rzeczypospolitej Polskiej i w Sejmie Śląskim pobierają tę tylko kwotę, którą dla obecności w Sejmie Śląskim, w Sejmie względnie Senacie Rzeczypospolitej utracili.

Art. 61.

Dyscyplina
Sejmowa.

Marszałek ma prawo przywołać posła „do rzeczy“, jeżeli zbacza od przedmiotu obrad lub „do porządku“ za niewłaściwe wyrażenie się lub zachowanie. Przy drugim upomnieniu Marszałek zwraca uwagę, że za trzecim upomnieniem mówca traci głos.

Art. 62.

Posła rozmyślnie zakłócającego porządek obrad może Marszałek po wyczerpaniu środków dyscyplinarnych, wskazanych w art. 59, wykluczyć z bieżącego posiedzenia Sejmu. Wykluczony musi natychmiast opuścić gmach Sejmowy.

Art. 63.

Marszałek ma w wypadkach natu-

ry bardzo ciężkiej prawo wykluczyć posła na czas do 5 posiedzeń. Na wniosek Marszałka Sejm może wykluczyć posła aż do jednego miesiąca.

Art. 64.

Od powołania do porządku i wykluczenia z posiedzeń przez Marszałka może się poseł odwołać w ciągu 24 godzin na piśmie do plenum na ręce marszałka, który sprzeciw ten poddaje pod głosowanie na następniem posiedzeniu. Dyskusja nad sprzeciwem jest niedopuszczalna.

Art. 65.

Wykluczony traci prawo do poboru części ryczałtu oraz dodatku drożyznianego, która przypada na czas wykluczenia.

Art. 66.

Marszałek może zarządzić opróżnienie galerji, o ile publiczność zakłóca porządek.

Publiczności nie wolno wyrażać zadowolenia lub niezadowolenia.

Art. 67.

Prawo wstępu na salę podczas posiedzeń mają tylko posłowie, przedstawiciele Rządu i Województwa, oraz funkcjonariusze Sejmu.

Art. 68.

Władzę policyjną na terytorjum Sejmu wykonywa Marszałek Sejmu przez funkcjonariuszów Sejmu

Art. 69.

protokóły i stenogramy posiedzeń.

Z każdego posiedzenia Sejmu wien być sporządzony protokół oraz stenogram.

Teksty wniosków i interpelacji, wniesionych zgodnie z regulaminem i bądź w całości, bądź z tytułu ogłoszonych w Izbie, stają się częścią składową obrad tego posiedzenia, na którem zostały zgłoszone do laski marszałkowskiej.

